

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan mədəniyyəti haqqında: "Kitabi-Dədə Qorqud"un yüksək dəyərləndirilməsi

Ulu Öndər Heydər Əliyev mədəni irsə yüksək qiymət vermişdir. Onlardan Azərbaycan tarixinin və mədəniyyətinin ən parlaq abidəsi hesab etdiyi "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanına verdiyi dəyər öz tarixiliyi və müasirliyi ilə diqqəti cəlb edir: "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının fəvqəladə əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, o, bizim tariximizin 1300 illik dövrünü həm əks etdirir, həm də bir daha təsdiq edir. O, tarixi köklərimizi dünyaya göstərir, Oğuz, türk mənşəmizi və zəngin tariximizi sübut edir. Bunlar bizim hamımız üçün, xalqımızın bu günü və gələcəyi üçün əhəmiyyətlidir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı Azərbaycan xalqına, bütün türk dünyasına məxsusdur. Ancaq onun vətəni Azərbaycanıdır. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının yubileyinin keçirilməsi ən böyük siyasi-mənəvi xarakter daşıyır və mədəniyyətimizə, ədəbiyyatımıza olan qayğıni və münasibəti göstərir.

Azərbaycan xalqının, bütün türkdilli xalqların böyük tarixi abidəsi olan "Kitabi-Dədə Qorqud" 1300 ildir ki, yaşayır. "Kitabi-Dədə Qorqud" bizim ana kitabımızdır. Dədə Qorqud bizim ulu babamızdır, əcdadımızdır. Biz fəxr edirik ki, "Kitabi-Dədə Qorqud"un birliyə çağırışı bu gün hər birimiz üçün lazımdır. Dövlət müstəqilliyi yolu ilə gedən, ölkədə hüquqi-demokratik və dünyəvi dövlət quruluşu aparən Azərbaycanda milli birlik və milli həmrəylik hər şeydən vacibdir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" özündə böyük elmi, mədəni və mənəvi fikirlər cəmləşdirən abidədir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" yubileyinin ən böyük mənası, əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, bu, bizim milli azadlığımızı, dövlət müstəqilliyimizi, sərbəstliyimizi bir daha nümayiş etdirir. "Kitabi-Dədə Qorqud" vəsiyyətləri bizə deyir ki, daim müstəqillik yolu getmək, Azərbaycanın milli azadlığını və dövlət müstəqilliyini əbədi etmək bizim hər birimizin qarşısında duran ali məqsəddir.

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanını bütün türkdilli xalqların və dövlətlərin ortaq mənəvi sərvəti hesab edən, bu dastanı türkdilli millətlərin tarix, mədəniyyət, elm və fəlsəfə abidəsi kimi dəyərləndirən, bütün türkdilli xalqların iftixarı sayan Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Kitabi-Dədə Qorqud" bizim hamımızda böyük iftixar hissi yaradır. Biz fəxr edirik ki, "Kitabi-Dədə Qorqud" kimi böyük abidəmiz var. Biz fəxr edirik ki, Dədə Qorqud övladlarıyıq. Biz

fəxr edirik ki, Dədə Qorqud elində yaşayırıq.

Fəxr edirik ki, biz "Kitabi-Dədə Qorqud"un sahibiyik, onu yaşadacağıq və gələcək nəsillərə daha da böyük töhfələrlə verəcəyik. "Kitabi-Dədə Qorqud" qəhrəmanlıq eposudur, özü də bir cəngavər, bir igid haqqında yox, bütün bir xalqın qəhrəmanlığını özündə cəmləşdirən bir eposdur. Onun ən böyük ideyası baş sərkərdədən tutmuş, böyükdən-kiçiyə kimi bütün qəhrəmanlarının doğma torpaqlarını qorumaq uğrunda canlarından keçməyə daim hazır olduqlarını göstərməkdir. Eposun əsas mahiyyətini qəhrəmanlıq ideologiyası təşkil edir".

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illik yubileyi üzrə Dövlət Komissiyasının iclasında yekun nitqində Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanı istəməyən qüvvələrə üzünü tutub demişdir: "Mən bunları ona görə deyirəm ki, bu yubileylərin, o cümlədən, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının yubileyinin keçirilməsi ilə əlaqədar tədbirlərimizi anlamayanlar, yaxud da onu qəsdən anlamaq istə-

lin məsləhətləşək. Bu, mümkün-dürmü, biz "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının yubileyini keçiririk, ancaq onun portreti yoxdur. Xahiş edirəm, oturun, bu barədə fikirləşin, görün nə edə bilərsiniz.

Layihələrin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar sözümlə mən artıq maliyyə nazirinə dedim. Ancaq eyni zamanda, mən baş nazirə tapşırıram, xahiş edirəm, sən özün şəxsən bunların hamısına bax və mənə məruzə et. Prinsip bundan ibarət olmalıdır ki, israfçılığa qətiyyətlə yol verilməməlidir. Eyni zamanda, yubileyi layiqincə keçirmək üçün tələb edilən vəsait tapılmalıdır və verilməlidir. Maliyyə naziri burada dedi ki, "Mədəniyyət Nazirliyinin, akademiyanın və başqalarının öz pulları vardır. Mən sizə göstərəcəyəm ki, onu haradan götürmək lazımdır". Sən belə fikirlərini kənara qoy. Başa düşdün? Əgər xüsusi yubiley keçirilsə, demək, büdcədən ayrılmış vəsait ora gedə bilməz. Çünki büdcə vəsaiti onların cari işləri üçün ayırır. Amma bu, xüsusi bir tədbirdir. Baş nazir, sən özün bu

məyənələrin - çünki bizdə elə qüvvələr var ki, Azərbaycanda hər şeyin pis olmasını istəyirlər, yaxşı nə olursa, elə bil onların canı çıxır, - hamısı başa düşsün ki, biz bütün bunları millətimiz, xalqımız üçün, müstəqilliyimizi və tarixi keçmişini, köklərimizi bir daha sübut etmək üçün edirik. Bunlar lazımdır, şəraitimiz nə cür olur-olsun, bunları etmişik və bundan sonra da edəcəyik".

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının yubileyinin keçirilməsinin əhəmiyyəti haqqında Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Təsəvvür edin, biz "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının yubileyinə gəlirik, Dədə Qorqudun portreti yoxdur. Yaxşı, bəs bu müsəbiqə nə qədər davam edəcəkdir? Xahiş edirəm, bu barədə düşünün. Gə-

məsələlərə bax, mənə məruzə et.

Bilirsiniz, Azərbaycan dövlətinin vəsaitini qoruyub-saxlayan bizik. Altı ilə yaxındır ki, mən buna rəhbərlik edirəm. İndiyə qədər çox şeyi qorumuşuq, saxlamışıq. Baxmayaraq ki, bizdən qabaq çox şeylər dağıdılmışdı. Təsəvvür edin, indi Azərbaycanda inflyasiya yoxdur. Ətrafımızdakı ölkələrin hamısı inflyasiya içərisindədir. Bizdə iqtisadiyyat inkişaf edir. Torpaqlarımızın 20 faizinin işğal altında olmasına, ölkəmizdə bir milyondan çox qaçqın yaşamasına baxmayaraq, biz bunları edirikse, demək, biz Azərbaycanın iqtisadiyyatını, maliyyə işlərini ağılla aparırıq. Çətinliyimiz, çətinliyimiz çoxdur, hamısı var. Amma hansı

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

işini necə etməyi biz bilirik. Heç kəs bundan narahat olmasın.

Mən komissiya üzvlərinin və buraya dəvət olunmuş şəxslərin hamısına müraciət edirəm ki, "Dədə Qorqud" dastanının yubileyinin yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün bundan sonra hər kəs öz səylərini daha da artırmağa çalışsın, biz bu yubiley tədbirini birlikdə hazırlayıb həyata keçirək.

Mən inanıram ki, bu yubiley mərasimləri Azərbaycanda vətəndaşlarımızın daha böyük ruh yüksəkliyini təmin edəcəkdir, cəmiyyətdə daha da birlik, həmrəylik yaradacaqdır. Bu, bizim həm mədəniyyətimizin, həm ədəbiyyatımızın, həm də ümumiyyətlə, tariximizin daha da geniş təbliği olunması üçün yeni bir şərait yaradacaqdır. Hamınıza bu yolda uğurlar arzulayıram".

Akademik İsa Həbibbəyli Ulu Öndər Heydər Əliyevin yubileylərinin keçirilməsinə, xüsusilə, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illik yubileyinin keçirilməsinin beynəlxalq əhəmiyyət daşıdığını göstərir: "Deməli, ədəbiyyat vasitəsilə milli-mənəvi özünüdərk prinsiplərinin daha da dərinləşdirilməsi, azərbaycançılıq məfkuresinin mənimsədilməsi Heydər Əliyevin ədəbiyyat siyasətinin əsas prinsiplərindəndir. Heydər Əliyev bu tarixi vəzifəni həm ölkə daxilində, həm də Azərbaycandan kənar da həyata keçirmişdir. Böyük ədəbiyyat Heydər Əliyevin Azərbaycanı dünyada tanıtdırması baxımından da mühüm vasitələrdən birinə çevrilmişdir. Nizami Gən-

cəvi, Məhəmməd Füzuli kimi qüdrətli sənətkarların yubileylərinin, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının yaranmasının 1300 illiyinin beynəlxalq miqyasda keçirilməsi görkəmli dövlət xadiminin Azərbaycan xalqını və ölkəsini dünya səviyyəsində tanıtmalarına, dövlətimizə və xalqımıza etibarlı tərəfdaşlar qazandırmasına doğru istiqamətləndirilmiş və müsbət nəticələrin əldə edilməsinə səbəb olmuşdur. Bundan başqa, müxtəlif bəhanələrlə Azərbaycan xalqına mənsub olmasına şübhə ilə yanaşılan, ətrafında yersiz və haqsız mübahisələr açılan ədəbiyyat xadimlərinin yubileylərinin keçirilməsi, həm də həmin şübhəli mülahizələrin, məqamların, iddiaların aradan qaldırılmasına, Azərbaycan gerçəkliyinin daha dərinləndirilməsinə əsaslandırılıb təsdiq olunmasına hesablanmışdır. Nizami Gəncəvinin 840 illik, Məhəmməd Füzulinin 500 illik, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illik yubileyi prosesində aparılan məqsədyönlü elmi-ideoloji işin sayəsində ortaq cəhətləri ilə yanaşı, bu sənətkarların və abidələrin Azərbaycan xalqına məxsusluğu, nəinki möhkəm surətdə əsaslandırılmış, hətta bütün dünyaya bəyan edilmişdir. Bunlar isə Heydər Əliyevin ədəbiyyat siyasətində, həm də Azərbaycanın mənafeələrinin qorunması və müdafiə edilməsi kimi məsələlərin də əhatə olunduğunu nəzərə çarpdırır.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru